

## Čís. 14835.

**Řízení ve věcech rozlukových.**

**Informativní výslech stran v rozlukovém sporu; jeho účel.**

**Pojem hlubokého rozvratu manželství podle § 13 lit. h) rozl. zák.**

**Meze zásady vyšetřovací v rozlukovém řízení.**

(Rozh. ze dne 2. ledna 1936, Rv I 1925/35.)

Žalobce podal na svoji manželku žalobu o rozluku manželství pro těžké ubližování a hluboký rozvrat manželský zaviněný výhradně žalovanou. Nižší soudy žalobu zamítly jednak proto, že tvrzený hluboký rozvrat manželství nebyl prokázán, jednak že vzaly za zjištěno, že žalobce odpustil žalované citelné ubližování. V dovolání vytýkal žalobce jako vadu mimo jiné, že nebyl o tvrzených rozlukových důvodech informativně slyšen a že nebyl o těchto okolnostech proveden z úřední moci důkaz výslechem jeho dětí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

## Důvody :

Pokud jde o postrádané doplnění výslechu žalobce uvádí tento v dovolání pouze, že měl býti slyšen o okolnostech uvedených v jeho přípravném spise. Dovolatel zneužívá účel informativního výslechu stran v rozlukovém sporu; jeho účelem není dokazování sporných skutečností, nýbrž jen přednes důležitých okolností a průvodů. Přednesl-li dovolatel takové okolnosti v přípravném spise, nebylo třeba vyslechnouti ho o těchto okolnostech informativně. Jinak vedl tam žalobce jen důkaz výslechem stran, který v rozlukovém řízení o rozlukovém důvodu jest nepřípustný (§ 99 obč. zák., čl. VI č. 1 uvoz. zákona k c. ř. s., §§ 8 a 10 nař. min. sprav. č. 283/1897, § 13 posl. odst. zák. rozlukového; srov. rozh. č. 820, 2490 Sb. n. s.). Tím jsou vyřízeny všechny výtky dovolání, jež dovolatel na různých místech obsáhlého dovolacího spisu z informativního výslechu stran činí. Důkaz výslechem dětí sporných stran jako svědků žádná strana nenavrhla. Také v tom směru je dovolatel na omylu co do významu zásady vyšetřovací v řízení rozlukovém. Význam zásady vyšetřovací nezáleží — jak si to dovolatel představuje — v tom, že by byl soud povinen shledávati žalující straně skutečností a průvodů, aby jí k rozluce dopomohl, nýbrž soud má jen toho dbáti, aby byly vysvětleny všechny skutkové okolnosti pro rozhodnutí důležité a objasněn důvod pro rozluky svědčící, ale jinak má naopak uplatněné rozlukové důvody přísně zkoumati a platné manželství z úřední moci vzíti v ochranu proti každému svévolnému odporu (§ 14 dvorního dekretu ze dne 23. srpna 1819 č. 1595 sb. z. s. a § 10 min. nařízení č. 283 ř. z. z roku 1897). Odvolací soud potvrdil zamítavý rozsudek prvního soudu, ač pokládal za prokázaný rozlukový důvod podle § 13 e) rozl. zák., avšak měl za to, že těžké ubližování porušením manželské věrnosti bylo odpuštěno

žalobcem manželce a že tu není u manželů tak hlubokého rozvratu manželství, že by na nich nemohlo býti spravedlivě požadováno, aby setrvali v manželském společenství. Tím vyloučil odvolací soud tento rozlukový důvod, jak jej zákon má na mysli. Odpuštění shledal odvolací soud v tom, že žalobce svého času vzal žalobu na rozvod zpět a že pokračoval jak v pohlavním styku se žalovanou tak i v manželském společenství vůbec. V té příčině jest odvolacímu soudu přisvědčiti. Nelze sice již pokládati za odpuštění všech poklesků manželčiných do té doby manželovi známých další vykonávání soulože. Ale ve spojení s tím, že žalobce žil dále se žalovanou ve společné domácnosti, jedl s ní při společném stole, mluvil s ní, navštěvoval s ní a s dětmi hostinec, trpěl, aby s ním spávala v téže posteli, a alespoň podle vlastního jeho udání až do posledního půlletí před vynesáním rozsudku prvního soudu s ní tělesně obcoval, ač o jejích poklescích věděl, nutno v jeho chování shledati odpuštění přes to, že na manželku podal žalobu na rozlukou manželství a že setrval na vedení sporu. Že by právě v posledním půlletí se byla dopustila žalovaná nových poklesků, které by opravňovaly žalobce dovolávati se i skutečností odpuštěných, prokázáno nebylo, ba ani o tom — pokud jde o dobu po vynesání rozsudku prvního soudu — žalobce žádných důkazů nenabízel. Při tom je zdůrazniti, že žalobce vůbec ve svém přednesu přesná data neuvedl. Námitka žalobcova, že v manželském společenství pokračoval, poněvadž neměl prostředků, aby manželce platil náklad odděleného pobytu a aby se nedopustil sám důvodu rozlukového, je lichá, nehledíc k tomu, že je to zase novota, jež teprve v dovolacím řízení má důvod rozlukový doličovati (rozh. č. 14192 sb. n. s.). Měl-li žalobce dostatečný důvod k tomu, aby sám zažádal o povolení odděleného bydliště, nemusil by manželce platiti zatímni výživné a nebyl by jí tím dal důvod k rozluce z jeho viny. Pokud jde o hluboký rozvrat manželství zjistily nižší soudy, že žalovaná svým závadným chováním mohla přivoditi hluboký rozvrat manželství. Nutno však rozeznávati rozvrat jako stav, který má za následek, že na manželé nelze spravedlivě požadovati, aby setrvali v manželském společenství (§ 13 h) rozlukového zákona) a příčiny, které mohly vésti k takovému rozvratu. Vliv těchto příčin nelze posuzovati jen abstraktně, nýbrž jest zkoumati, jak působily na manželské společenství v konkrétním případě. Hluboký rozvrat jest stavem zrušení anebo těžkého porušení duševního a mravního společenství, ke kterému se manželé manželstvím spojili. Jen v případě, je-li zmařen účel manželství, jak je vyjádřen v § 44 obč. zák., lze mluvit o hlubokém rozvratu manželství. V souzeném případě právem odvolací soud uznal, že manželství sporných stran není hluboce rozvráceno, neboť rozvrat lze seznati jen z okolností zevnějších, jak se způsobem soužití obou manželů projevují. Z těchto okolností, z nichž v souzeném případě plyne, že právo k uplatnění daného speciálního rozlukového důvodu podle § 13 e) rozl. zákona pominulo odpuštěním (§ 14 rozl. zák.), jest za to míti, že manželství sporných stran nebylo rozvráceno v takové míře, že by nebylo lze na manželích spravedlivě požadovati, aby setrvali v manželském společenství, a to ani tehdy, při-

hlíží-li se ke všem tvrzením, která uvádí dovolatel v dovolání jako příčiny rozvratu, ovšem s obmezením na skutečnosti, které nastaly před vynesením rozsudku soudu první stolice, neboť i když v rozlukovém řízení novoty v oprávném řízení jsou přípustné, nelze z důvodu svrchu již vytčeného přihlížeti k okolnostem, jež nastaly teprve po skončení řízení v první stolici.

### Čís. 14836.

#### K § 17 zák. o obch. pom.

**Zákonná doba dovolené může být prodloužena třebas i mlčky konkludentními činy; i na tuto delší dobu vztahuje se předpis druhého odstavce § 17 zák. o obch. pom.**

(Rozh. ze dne 2. ledna 1936, Rv I 2178/35.)

Žalobce domáhaje se zaplacení zažalované částky tvrdí, že žalovaný srazil mu částku tu jako plat za dobu, o kterou žalobce, jenž měl nárok na 14denní dovolenou, byl na delší dovolené, než mu podle zákona příslušela. Tuto částku srazil si žalovaný podle přednesu žalobního neprávem, neboť v dřívějších letech poskytoval mu placenou dovolenou delší než zákonnou a to 3 až 5nedělní. V archu dovolených v roce 1934 uvedena byla dovolená žalobcova také v době od 9. července do 13. srpna. Prvý soud žalobě vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Nárok na placenou dovolenou delší než zákonnou měl by žalobce jen tehdy, byla-li by taková dovolená výslovně vyjednána. Že by něco takového bylo vyjednáno, žalobce sám netvrdí, naopak v žalobě uvedl, že při sjednání smlouvy v roce 1923 nebylo ohledně dovolené ujednáno, jak dlouho bude trvati. Z okolností té, že v dřívějších letech žalovaný žalobci poskytoval placenou dovolenou delší než zákonnou, žalobce nemůže pro svůj nárok nic dovoditi, neboť nějaké zvyklosti se dovolávat nemůže. Ani to, že v roce 1934 dovolená žalobcova byla uvedena v době od 9. července do 13. srpna, nedává ještě žalobci právo na delší než zákonnou dovolenou, když sám v žalobě doznává, že žalovaný chtěl, aby žalobce považoval dobu tu za bezplatnou dovolenou, což žalobce odmítl. Poukaz na § 17 zákona o obch. pom. nemá místa, když bylo zjištěno, že žalobce v době od 9. července 1934 do 5. srpna 1934 nemocen nebyl. Není proto jeho nárok na zaplacení delší než zákonné 14denní dovolené oprávněn a první soud posoudil věc po stránce právní nesprávně, dospěl-li ku přesvědčení, že žalobci plat ten dle § 8 zák. o obch. pom. přísluší.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

#### Důvody:

V archu dovolených v roce 1934 byla uvedeno dovolená žalobcova v době od 9. července do 13. srpna 1934 a žalobce tuto dovolenou včas nastoupil. V dopise ze dne 19. července 1934 sdělil žalovaný žalobci,